

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 25CoCsp/4/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8621200180
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 05. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marian Hoffmann, PhD.
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:8621200180.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mariana Hoffmanna, PhD. a členov senátu JUDr. Jany Burešovej a JUDr. Eduarda Valenčina v spore žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., Pajštúnska 5, 851 01 Bratislava V., IČO: 35 724 803, zastúpený advokátskou kanceláriou Remedium Legal s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava - m.č. Petržalka, IČO: 53 255 739, proti žalovanému : A. B. C., nar. XX.X.XXXX, bytom D. E. XX, XXX XX D. E., zastúpený JUDr. Peter Vachan, advokát s.r.o. so sídlom Pavla Mudroňa 1191/5, 010 01 Žilina, IČO: 47 445 092, o zaplatenie 6.853,78 eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Svidník č.k. 3Csp/8/2021-133 zo dňa 26.10.2023, takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok súdu prvej inštancie v zamietavom výroku a súvisiacom výroku o trovách konania a v rozsahu zrušenia vec v r a c i a súdu prvej inštancie na nové konanie a rozhodnutie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom prvoinštančný súd rozhodol takto:

I. Konanie ohľadne istiny 715,30 eur z a s t a v u j e.

II. Žalovaný je p o v i n ý zaplatiť žalobcovi sumu 3.596,87 eur s 5% úrokom z omeškania ročne od 10.04.2021 do zaplatenia a to v splátkach vo výške 90,- Eur mesačne splatných vždy do 20. dňa v príslušnom kalendárnom mesiaci počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že omeškaním č o i len jednej splátky sa stáva splatný celý dlh.

III. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a.

IV. Žalovaný je povinný nahradiť žalobcovi trovy konania v rozsahu 26 %, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

2. Súd prvej inštancie tak rozhodol o žalobe, ktorou sa pôvodný žalobca Všeobecná úverová banka, a.s. domáhal zaplatenia sumy 6.853,78 Eur s príslušenstvom. Žalobca so žalovaným uzatvoril dňa 08.08.2016 zmluvu o pôžičke č. 6238368 /187561841 (evidenčné číslo zmluvy/ príd. autorizačný kód), na základe ktorej poskytol žalovanému pôžičku vo výške 7.500,- Eur. Podľa zmluvy o pôžičke mal žalovaný splácať pôžičku v pravidelných 120 mesačných splátkach v sume 136,53 Eur a to až do celkovej sumy pôžičky vo výške 16.383,60 Eur. Do dnešného dňa uhradil žalovaný z vyššie uvedenej zmluvy sumu 3.187,83 Eur. Vzhľadom na to, že Žalovaný porušil svoju povinnosť splácať poskytnutú pôžičku resp. jednotlivé povinné splátky riadne a včas t.j. v súlade so zmluvou a podmienkami k zmluve, v zmysle ustanovenia § 53 ods. 9 OZ dňa 26.04.2018 listom - predžalobná upomienka, vyzval žalovaného k úhrade dlžných splátok, na čo poskytol žalovanému dodatočnú lehotu na plnenie viac než 30 dní. Súčasne žalovaného upozornil, že ak nedôjde aspoň k úhrade najstaršej omeškanej splátky, bude oprávnený úver zosplatiť. Žalovaný ani v dodatočne poskytnutej lehote dlžné splátky neuhradil. Dňa 19.06.2018 úver zosplatnil, o čom bol žalovaného informovaný listom zo dňa 22.06.2018. Ku zosplateniu samotnému došlo až po márnom uplynutí dostatočne dlhej dodatočnej lehoty na plnenie, a to vo vzťahu ku splátke splatnej bezprostredne pred zosplatením. Žalovaný uviedol, že žalobca pri skúmaní bonity žalovaného nepostupoval s odbornou starostlivosťou, keď napriek značnej úverovej zaťaženosti poskytol žalovanému úver, čím hrubým spôsobom porušil svoje povinnosti ustanovené v §

7 ods. 1 ZoSÚ. Následkom takéhoto porušenia je to, že v zmysle § 11 ods. 2 ZoSÚ je úver bezúročný a bez poplatkov. Žalobca písomným podaním doručeným súdu dňa 17.10.2022 oznámil, že po podaní žaloby žalobca vykonal úhrady a to od 2.9.2021 do 29.9.2022 v celkovej výške 715,40 Eur, v tejto časti zobral žalobu späť a žiadal konanie zastaviť. Preto súd v súlade s § 145 ods. 2 CSP konanie v tejto časti zastavil. Súd prvej inštancie v rozhodnutí ďalej uviedol, že pre naplnenie podmienok uvedených v ustanovení § 7 ods. 1 zákona č. 121/2010 Z.z. nepostačuje len formálne zistenie základných informácií o výške príjmov a výdavkov spotrebiteľa, ale aj ich preukázanie a odborné posúdenie. Ak by pre splnenie zákonnej podmienky „s odbornou starostlivosťou posúdiť schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver“ postačovalo len uvedenie výšky príjmov a výdavkov spotrebiteľa bez náležitého preukázania a vyhodnotenia, nedošlo by k naplneniu účelu tohto ustanovenia, ktorým je predchádzanie vzniku spotrebiteľskej insolventnosti. Už samotná terminológia zákona naznačuje, že veriteľ je povinný posúdiť platobnú schopnosť spotrebiteľa, teda nie len mechanicky zistiť informácie o sociálnych a majetkových pomeroch, ale zistené a overené informácie následne aj vyhodnotiť. Konanie veriteľa nemožno preto vyhodnotiť inak ako hrubé porušenie povinnosti veriteľa posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť klienta pôžičku splácať. Na strane veriteľa ide o nezodpovedný prístup bez odbornej starostlivosti, ktorý nemôže zostať bez povšimnutia a takémuto konaniu nemožno priznať súdnu ochranu, keďže napriek tomu, že žalovaný splácal úvery splátkami v celkovej výške 500,- Eur a deklaroval príjem vo výške 756 eur, poskytol mu predmetný úver. Dôsledkom podcenenia bonity nie je neplatnosť zmluvy, ale neposkytnutie ochrany veriteľovi, ktorý hrubou nedbanlivosťou poruší povinnosť s odbornou starostlivosťou posúdiť bonitu spotrebiteľa. Z tohto dôvodu preto súd konštatoval, že úver je bezúročný a bez poplatkov. Keďže dôsledkom podcenenia bonity je, že predmetný úver je bezúročný a bez poplatkov, pričom žalobca poskytol žalovanému úver vo výške 7.500,- Eur a žalovaný jednotlivými splátkami zaplatil k 30.11.2020 sumu 3.903,13 Eur (3.187,83 + 715,30), zaviazal súd žalovaného na zaplatenie sumy 3.596,87 Eur (7.500 - 3.596,87) tak, ako je to uvedené vo výrokovvej časti tohto rozsudku a vo zvyšku žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol v súlade s ustanovením § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 CSP podľa pomeru úspechu strán konania, pričom úspešnejšiemu žalobcovi priznal 26 % mieru úspešnosti.

3. Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie žalobca. Žalobca v odvolaní namietal druhý výrok napadnutého rozsudku, ktorým bola žaloba vo zvyšnej časti zamietnutá. Namietal aj súvisiaci výrok o trovách konania. Uviedol, že neboli splnené procesné podmienky, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a z dôvodu, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobcovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podľa názoru žalobcu je tu prekážka rozhodnutej veci a podanie odporu neoprávnenou osobou. Okresný súd Svidník žalobe v plnom rozsahu vyhovel a dňa 01.04.2021 vydal vo veci platobný rozkaz, č.k. 3Csp/8/2021 - 47, ktorým vyhovel žalobe postupcu voči žalovanému (ďalej ako „platobný rozkaz“) Na základe takto vydaného platobného rozkazu bol zo strany žalovaného v právnom zastúpení podaný odpor proti platobnému rozkazu, na podklade pripojeného plnomocenstva žalovaného v konaní, ktorého zastupoval D. F. E. advokát s. r. o., so sídlom Pavla Mudroňa 1191/5, Žilina, IČO: 47 445 092 (ďalej ako „D. F. E.“). Odpor žalovaného proti platobnému rozkazu podala na základe priloženého poverenia zo dňa 01.02.2021 udeleného v zmysle § 23 ods. 4 zákona č. 305/2013 Z.z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej ako „zákon o e-Governmente“) D. B. G., advokát so sídlom Pavla Mudroňa 1191/5, 010 01 Žilina, IČO: 42 224 578 (ďalej ako „D. B. G.“) (ďalej ako „Poverenie“). Poverenie bolo udelené na prijímanie, podávanie a autorizovanie všetkých podaní v elektronickej schránke D. F. E. bez obmedzenia. Odpor proti platobnému rozkazu nebol elektronicke podpísaný D. F. E., ale podpísala ho D. B. G.. Súčasťou podaného odporu proti platobnému rozkazu bolo Poverenie, t. zn. D. B. G. konala v mene D. F. E., pričom odpor proti platobnému rozkazu podpisovala svojím KEPom - a to len na základe Poverenia, ktoré ju oprávňovalo na prístup do elektronickej schránky D. F. E., pričom D. B. G. nepriložila žiadne substitučné splnomocnenie ani žiadne iné plnomocnenstvo, ktoré by jej dovoľovalo konať za túto advokátsku kanceláriu, a kde sa v tomto poverení zároveň výslovne uvádza, že Poverenie nie je substitučným splnomocnením udeleným tretej osobe. Na základe uvedeného žalobca zastáva názor, že ak odpor proti platobnému rozkazu doručený Okresnému súdu Banská Bystrica bol autorizovaný KEP fyzickej osoby D. B. G. na základe predloženého Poverenia, potom nemožno hovoriť o splnení podmienky napísania a podpísania odporu D. F. E. a ide o podanie bez autorizácie odporu proti platobnému rozkazu D. F. E. ako právny zástupcom 4 žalovaného, t. j. odpor podaný neoprávnenou osobou, ktorý mal byť odmietnutý, v dôsledku čoho nadobudol platobný rozkaz voči žalovanému právoplatnosť a vykonateľnosť a založil prekážku právoplatne rozhodnutej

veci pre toto prebiehajúce konanie. Žalobca v tomto smere poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 4Ndc/10/2022 z 27.10.2022. K rovnakým právnym záverom dospel v prakticky totožnej situácii aj Krajský súd Nitra sp. zn. 9CoCsp/39/2021 z 30.11.2021, ktorý v obdobnom prípade odmietol takto podané odvolanie t. j. nepodpísané D. F. E., resp. inou osobou oprávnenou konať za jeho advokátsku kanceláriu, ale inou advokátkou, ktorá mala oprávnenie na prístup do elektronickej schránky tejto advokátskej kancelárie, rovnako ako aj Krajský súd Žilina, sp. zn. 9CoCsp/25/2022 z 30.05.2022. Žalobca ďalej poukázal aj na iné rozhodnutia súdov v rámci SR. Žalobca ďalej v odvolaní uviedol, že sa nestotožňuje s názorom okresného súdu, v zmysle ktorého postupca hrubo porušil svoju povinnosť posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver v zmysle ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ, z ktorého dôvodu je podľa názoru súdu potrebné poskytnutý úver v zmysle ust. 11 ods. 2 ZoSÚ považovať za bezúročný a bez poplatkov. S uvedeným tvrdením súdu sa žalobca absolútne nestotožňuje, nakoľko má za to, že postupca pred uzavretím zmluvy o pôžičke č. 6238368 zo dňa 08.08.2016 (ďalej len „Zmluva“) riadne skúmal bonitu žalovaného a preto zo strany postupcu nemohlo dôjsť k hrubému porušeniu povinnosti veriteľa podľa ust. § 11 ods. 2 ZoSÚ. Ak súd dospel k opačnému názoru, tak podľa názoru žalobcu takéto posúdenie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a žalobca má za to, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Na základe ustanovenia § 7 ods.1 ZoSÚ je zrejmé, že pokiaľ veriteľ neskúmal bonitu spotrebiteľa ani jedným z vyššie uvedených spôsobov podľa § 7 ods. 1 ZoSÚ (t. j. na základe údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave alebo prihladením na údaje z príslušnej databázy alebo registra) spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Ak však veriteľ posudzoval bonitu (aspoň) jedným zo spôsobov uvedených v ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ (tak ako v prejednávanej veci), potom nemohlo dôjsť k hrubému porušeniu povinností (resp. nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu povinností veriteľa posudzovať bonitu spotrebiteľa s odbornou starostlivosťou) podľa ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ, nakoľko zákonodarca 11 v právnej norme uviedol slovo „alebo“. Ide o výrokovú spojku (disjunkciu), ktorá v právnej logike predstavuje vylučovací vzťah dvoch hypotéz. Odborná starostlivosť pri posudzovaní schopnosti žalovaného splácať úver (t. j. pri posudzovaní bonity) bola zachovaná, keďže veriteľ na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať úver prihladol na výšku príjmu žiadateľa, ktorú overoval dopytom do sociálnej poisťovne, jeho aktuálne výdavky-úverovú záťaženosť a rodinný stav. Žalobca v tejto súvislosti poukazuje aj na aktuálnu rozhodovaciu prax vyšších súdnych autorít, ako uznesenie Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 5CoCsp/85/2021 z 31.08.2022, uznesenie Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 8Co/233/2019 z 11.06.2020. Na základe vyššie uvedeného žalobca navrhuje, aby odvolací súd rozsudok v napadnutom rozsahu preskúmal a v zmysle ustanovenia § 388 CSP ho zmenil tak, rozsudok zruší a konanie zastaví s ohľadom na prekážku právoplatne rozhodnutej veci, resp. v zmysle ustanovenia § 389 ods. 1 CSP ho zruší a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

4. K odvolaniu zaujal písomné stanovisko žalobca, ktorý uviedol, že spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje, avšak táto povinnosť nezbavuje veriteľa konať s odbornou starostlivosťou, teda vyžiadať si od spotrebiteľa potrebné informácie, aktívne si zabezpečiť ďalšie primerané a objektívne zistiteľné informácie o spotrebiteľovi a takto získané informácie riadne vyhodnotiť. Veriteľ musí okrem iného analyzovať spotrebiteľov osobný/domáci rozpočet, a to ako stranu príjmov, tak stranu výdavkov, a to vždy vo vzťahu ku konkrétnemu žiadateľovi o úver (t.j. konkrétne príjmy, konkrétne náklady na bývanie, dopravu, domácnosť, stravu, príp. nezaopatrené deti). Zákon o spotrebiteľských úveroch vyžaduje skúmanie bonity klienta s odbornou starostlivosťou, t.j. vyžaduje vyšší stupeň obozretnosti a odbornosti. Zákonnú podmienku uvedenú v § 7 ods. 1 ZoSÚ, t.j. „s odbornou starostlivosťou posúdiť schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver“ je potrebné vykladať tak, že nepostačuje zo strany spotrebiteľa len uvedenie výšky príjmov a výdavkov, ale od veriteľa sa vyžaduje, aby poskytnuté informácie analyzoval a vyhodnocoval. Pri získavaní relevantných informácií pritom veriteľ musí vychádzať nielen z informácií dodaných spotrebiteľom (ktoré majú byť aj preukázané relevantnými listinami), ale aj z informácií, ktoré veriteľ získava z iných dostupných zdrojov, tak aby získal objektívny obraz o finančnej situácii spotrebiteľa. Právny predchodca žalobcu vôbec nevyhodnotil náklady žalovaného na stravu, ubytovanie a celkovo náklady na živobytie a preto súd prvej inštancie správne uviedol, že právny predchodca žalobcu nepostupoval pri poskytnutí úveru s odbornou starostlivosťou, čo má za následok, že úver je bezúročný a bez poplatkov. Veriteľ vyššie uvedeným spôsobom nepostupoval, čím hrubým spôsobom porušil svoje povinnosti stanovené v § 7 ods. 1 ZoSÚ. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 ZoSÚ sa úver považuje v zmysle § 11 ods. 2 ZoSÚ za bezúročný a bez poplatkov a zároveň veriteľ nebol oprávnený vyžadovať od žalovaného jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. Žalovaný poukazuje napr. na rozsudok

Krajského súdu v Trnave č.k. 11Co/2/2019-106 zo dňa 27.11.2019, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 6Co/171/2016 zo dňa 27.10.2016. Z uvedeného dôvodu postupoval vyšší súdny úradník v rozpore so zákonom, keď napriek tomu, že právny predchodca žalobcu nepostupoval s odbornou starostlivosťou, bol vydaný platobný rozkaz. Nad rámec uvedeného poukázal žalobca na Uznesenie Ústavného súdu sp. zn. PLz. ÚS 1/2022 vo veci zjednotenia právneho názoru vysloveného I. senátom ústavného súdu v uznesení č. k. I. ÚS 166/2021 z 20. apríla 2021 a odlišného právneho názoru, ku ktorému dospel III. senát ústavného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. III. ÚS 324/2021, rozhodol v prospech vyššej ochrany práv spotrebiteľov. Žalovaný zároveň k vznesenej námietke res iudicata, pre podanie odporu neoprávnenou osobou odkazuje na právny názor Krajského súdu Banská Bystrica zo dňa 25.10.2022 sp. zn. 15CoCsp/35/2022 alebo na obdobný názor Krajského súdu Žilina v rozsudku zo dňa 22.09.2022 sp. zn. 9CoSr/1/2022. Žalovaný navrhol, aby Krajský súd potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu vo výroku ako vecne správne v zmysle § 387 ods. 1 CSP a priznal žalovanému nárok na náhradu trov.

5. Krajský súd v Prešove ako odvolací súd príslušný na rozhodnutie o odvolaní v zmysle § 34 CSP preskúmal rozhodnutie v napadnutej časti spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v súlade s § 379 a § 380 CSP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 C.s.p. a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli Krajského súdu v Prešove a na jeho webovej stránke najmenej 5 dní vopred, pričom dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je potrebné v napadnutej časti zrušiť a v rozsahu zrušenia vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

6. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietanými nesprávnymi skutkovými zisteniami a nesprávnym právnym posúdením, to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II. ÚS 78/05).

7. Nesprávne skutkové zistenia sú také zistenia, na základe ktorých súd vec posúdil po právnej stránke a ktoré v podstatnej časti nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní. Dochádza k tomu vtedy, ak súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z dôkazov alebo z vyjadrení strany nevyplývajú, ani inak nevyšli počas konania najavo alebo rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli dôkazmi preukázané alebo vyšli najavo, opomenul. Nesprávne sú aj také skutkové zistenia, ktoré súd založil na chybnom hodnotení dôkazov.

8. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav, dochádza k tomu vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

9. Žalobca v odvolaní namietal, že prejednaniu veci prvoinštančným súdom, ktoré nasledovalo po podaní odporu v konaní pred súdom prvej inštancie, je postihnuté vadou, upravenou v ust. § 230 CSP, podľa ktorého, ak sa o veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať a rozhodovať znova. Žalobca tvrdil, že vec bola právoplatne rozhodnutá vydaním platobného rozkazu v upomínacom konaní, pretože odpor, ktorý proti platobnému rozkazu žalovaná podala, bol podaný neoprávnenou osobou, tento odpor bolo potrebné odmietnuť.

10. Prekážka právoplatne rozhodnutej veci znamená, že o tej istej veci, o ktorej sa už raz právoplatne rozhodlo, nemožno rozhodovať opäť. Táto prekážka tvorí neodstrániteľnú vadu konania, na ktorú je súd povinný prihliadnuť ex offio počas celého konania, teda aj odvolací súd. Len čo súd zistí existenciu tejto prekážky, vedie to k zastaveniu konania.

11. Odvolací súd uvedenú odvolaciu námietku žalobcu preskúmal a zistil, že Okresný súd Svidník pod sp. zn. 3Csp/8/2021 -47 dňa 01.04.2021 vydal vo veci platobný rozkaz, kde prvoinštančný súd žalobe vyhovel a zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi istinu vo výške 6.853,78 eura s úrokmi z omeškania. Proti platobnému rozkazu bol podaný odpor prostredníctvom elektronického formulára, kde žalovaný

namietal vydaný platobný rozkaz vecne. Uvedený odpor proti platobnému rozkazu bol doručený podľa doručeníek vyplývajúcich z elektronického súdneho spisu dňa 13.04.2021 a bol podpísaný D. B. G.. Tento podpis bol overený a vyhodnotený za platný. K tomuto odporu, ktoré podanie je možné považovať za podanie vo veci samej, bolo pripojené poverenie podľa § 23 ods. 4 zákon o e-Govermente, podľa ktorého oprávnená osoba, D. B. G. bola poverená advokátom, D. F. E., advokát s.r.o. v jeho mene v celom rozsahu práv a povinností prijímať, podpisovať, podávať a autorizovať všetky podania v jeho elektronickej schránke bez obmedzenia. Poverenie bolo vydané dňa 01.02.2021 a podľa osvedčovacej doložky zaručenú konverziu vykonal konateľ D. F. E., advokát, s.r.o.

12. Podľa ust. § 23 ods. 4 zákona o e-Govermente: „Ak nie je preukázaný opak, na účely elektronickej komunikácie je oprávnenie osoby konať za inú osobu alebo v mene inej osoby preukázané vždy, ak a) konajúca osoba použije na autorizáciu platný mandátny certifikát podľa osobitného predpisu, z ktorého vyplýva oprávnenie konať za túto osobu alebo v jej mene a rozsah tohto oprávnenia, alebo b) prostriedok, ktorý konajúca osoba použije na autorizáciu, zodpovedá najmenej úrovni zabezpečenia „vysoká“ podľa osobitného predpisu a obsahuje identifikátor osoby a z referenčného údajov vyplýva oprávnenie tejto osoby konať za inú osobu alebo v jej mene.“

13. Odvolací súd poukazuje na závery vyplývajúce z nálezu Ústavného súdu SR sp.zn. III. ÚS 269/2022-30 zo dňa 12.01.2023, kde sa zaoberal obdobnou situáciou ako v tomto prípade – v prípade podaného dovolania stranou sporu elektronickou formou došlo k elektronickému podpisu tohto dokladu a doručeniu dovolania elektronickou formou so zaručeným elektronickým podpisom advokátskeho koncipienta právneho zástupcu strany bez poverenia na zastúpenie pri úkone podľa § 16 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z.z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní. Ústavný súd dospel k záveru, že slovenské všeobecné súdnictvo sa svojim formalizmom pri takejto interpretácii vzdáva nielen racionálnej interpretácii prostriedkov elektronickej doby, ale aj príbuzným právnym kultúram, kde poukázal najmä na právnu kultúru Českej republiky, kde takéto podania hodnotia inak, ako na Slovensku. Ústavný súd v uvedenom náleze dospel k záveru, že právna úprava zákona o e-Govermente je špeciálnou úpravou vo vzťahu k CSP. Zákon o e-Govermente umožňuje udelenie osobitného splnomocnenia na vstup a disponovanie s elektronickou schránkou. Súčasťou tohto oprávnenia disponovať s elektronickou schránkou je aj možnosť odosielať a podpisovať správy, odosielať a podpisovať podania, ktoré sú prílohou týchto správ a tvoria jeden celok.

14. Podľa Ústavného súdu nemožno za ústavne udržateľné považovať právne názory vyjadrené v rozhodnutiach najvyššieho súdu R 78/2018 a R 49/2020, ktoré žiadajú od dovolateľov podpísanie dovolania výlučne advokátom bez možnosti hoc aj výslovného splnomocnenia na podpísanie dovolania advokátskym koncipientom. Nemožno spochybňovať význam formalít a podmienok konania, ktoré musia byť dodržané v konaní pred súdmi (III. ÚS 194 /2012 alebo Ústavný súd Českej republiky IV. ÚS 281/04, III. ÚS 2373/21). Tieto obmedzenia a ich výklad však nemôžu neprimeraným spôsobom obmedziť jednotlivca v prístupe k súdu takým spôsobom a v takej miere, že by právo na prístup k súdu bolo spochybnené vo svojej podstate. Preto sa pri posudzovaní splnenia formálnych podmienok a náležitostí konania treba vyhnúť prehnaneému formalizmu, ktorý by zasahoval do zásad spravodlivého procesu, ale aj prehnanej pružnosti, ktorá by viedla k spochybneniu procesných podmienok stanovených zákonom (Ústavný súd Českej republiky III. ÚS 2373/21, Európsky súd pre ľudské práva Walchli proti Francúzsku, č. 35787/03, § 29, z 26. 7. 2007)

15. Ak teda advokátka D. B. G. vykonávala tieto úkony v súlade s poverením podľa § 23 ods. 4 zákona o e-Govermente, konala v súlade s tým, na čo bola advokátom D. F. E., advokát s.r.o. splnomocnená a na čo bola aj oprávnená. Samotná skutočnosť, že po technickej stránke jej bolo umožnené do elektronickej schránky advokáta vstúpiť, podpísať a odoslať správu, podpísať a odoslať podanie, len preukazujú, že splnomocnenie podľa § 16 ods. 1 zákona č. 586/2003 Z.z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní bolo skutočne aj udelené.

16. Splnomocnenie udelené advokátke D. B. G. právnym zástupcom žalovaného elektronicky prostredníctvom funkcie portálu G. na účely vstupu a disponovania s elektronickou schránkou advokáta D. F. E., advokát s.r.o pokrýva aj úkon podpísania elektronickej správy kvalifikovaným elektronickým podpisom, podpísanie odporu proti platobnému rozkazu kvalifikovaným elektronickým podpisom a úkon ich odoslania súdu. V tomto prípade uvedená argumentácia platí o to viac, že nešlo o zastúpenie advokátskou koncipientkou, ale zastúpenie iným advokátom – substitučné zastúpenie podľa § 16 ods.

1 zákona č. 586/2003 Z.z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní.

17. Pokiaľ by sa odvolací súd priklonil k výkladu, ktorý v odvolaní uviedol žalobca, došlo by neprimeraným spôsobom k obmedzeniu žalovaného ako spotrebiteľa v prístupe k súdu takým spôsobom a v takej miere, že jej právo na prístup k súdu by bolo spochybnené vo svojej podstate, a preto je potrebné vyhnúť sa prehnanému formalizmu už aj s poukazom na to, že v čase, keď bol vo veci vydaný platobný rozkaz, nevyplýva, že by sa v spotrebiteľskej veci súd zaoberal náležitosťami zmluvy o spotrebiteľskom úvere a že by bol vyhodnocoval prijateľnosť alebo neprijateľnosť jednotlivých zmluvných podmienok, resp. bonitou žalovaného.

18. Vzhľadom k tomu treba dospieť k záveru, že odpor proti platobnému rozkazu bol podaný oprávnenou osobou, preto odvolací súd uvedenú odvoláciu námietku o existencii prekážky rozhodnutej veci nepovažoval za dôvodnú.

19. Odvolací súd sa následne zaoberal námietkou žalobcu ohľadom skúmania bonity žalovaného. Vo vzťahu k otázke skúmania bonity žalovaného pri uzatváraní zmluvy o úvere je potrebné uviesť, že súd je povinný ex offa vyhodnotiť okolnosti, ktoré nastali pri hodnotení schopnosti spotrebiteľa splácať svoj úver podľa § 7 zákona o spotrebiteľských úveroch. Aj odvolací súd má za to rovnako ako súd prvej inštancie, že žalobca neskúmal bonitu spotrebiteľa s dostatočnou odbornou starostlivosťou. V tom čase na základe vtedy zistených okolností bolo preukázané, že pomery žalovaného pôvodným žalobcom boli zisťované povrchno, žalobca sa uspokojil s konštatovaním, že žalovaný je zamestnaný a má pravidelný mesačný príjem bez toho, aby boli skúmané reálne výdavky, resp. zistený reálny príjem žalovaného, prípadne ďalšie okolnosti majúce vplyv na potenciál spotrebiteľa splatiť úver. Tento názor odvolací súd opiera aj o skutočnosť, že žalovaný deklaroval priemerný čistý mesačný príjem 756 eur, pričom uviedol mesačné finančné výdavky na splátky existujúcich úverov vo výške 500 eur.

20. Odvolací súd udáva, že ak pôvodný žalobca nekonal s odbornou starostlivosťou pri poskytovaní tohto úveru, spôsobuje to podľa § 11 ods. 2 veta prvá zákona č. 129/2010 Z.z. sankciu spočívajúcu v tom, že žalobca ako dodávateľ nie je oprávnený vyžadovať od žalovaného jednorazové splatenie tohto spotrebiteľského úveru.

21. Pokiaľ však prvoinštančný súd dospel k záveru, že okrem nedostatku odbornej starostlivosti došlo aj k hrubému porušeniu povinnosti podľa § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch žalobcom, tento záver nemá oporu vo vykonanom dokazovaní a odvolacia námietka žalobcu je dôvodná. Pôvodný žalobca pre účely hrubého porušenia povinnosti skúmať schopnosť spotrebiteľa splácať poskytovaný spotrebiteľský úver bol povinný posudzovať tieto schopnosti spotrebiteľa podľa určitých listín. Ak by žalobca bol posudzoval schopnosť žalovaného splácať úver bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave, alebo bez nahliadnutia do príslušnej databázy údajov o spotrebiteľoch na účely posudzovania ich schopnosti splácania úveru, v takom prípade by bol úver považovaný za bezúročný a bez poplatkov. V prejednávanej veci však žalobca preukázal, že pri poskytovaní úveru vychádzal z nahliadnutia do databázy údajov o spotrebiteľoch, a to obstaral výpis z registra klientských informácií, a navyiac, vychádzal aj zo žiadosti o úver, teda nekonal bez akýchkoľvek údajov. Je irelevantné, že nemal dostatočnú informáciu o presných príjmoch a výdavkoch žalovaného vo vzťahu k skúmaniu hrubého porušenia povinnosti. Keďže tieto okolnosti prvoinštančným súdom neboli vyhodnotené správne, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutom výroku zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a nové prejednanie, keďže z obsahu spisového materiálu sa odvolaciemu súdu zatiaľ nejaví správne právne posúdenie tejto otázky, ktorú je súd povinný skúmať ex offa. (Obdobne danú otázku posúdil aj uznesením zo dňa 25.01.2024 Krajský súd Prešov sp.zn. 17CoCsp/33/2023, alebo uznesením Krajského súdu Prešov zo dňa 25.11.2021 sp.zn. 1CoCsp/19/2021).

22. Vyššie uvedená okolnosť viedla odvolací súd k záveru o neudržateľnosti zamietavého výroku rozsudku prvoinštančného súdu, a preto tento výrok postupom podľa § 389 ods. 1 písm. b/ CSP odvolací súd zrušil a vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie prvoinštančnému súdu. Zároveň ako súvisiaci výrok zrušil aj výrok o trovách konania.

23. V ďalšom konaní bude úlohou prvoinštančného súdu zaoberať sa v novom konaní posúdením, ako žalobca skúmal bonitu žalovaného s ohľadom na vyššie uvedené právne závery odvolacieho súdu.

24. Prvoinštančný súd podľa § 396 ods. 3 CSP rozhodne aj o trovách konania.

25. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 CSP v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).